

Lisääarvoa Keski-Suomen luonnosta -yhteistyöhanke Jyväskylän yliopiston kanssa

Khall 22.05.2023 § 141

1607/02.05.02/2023

Valmistelu: yrityspalvelupäällikkö Visa Törmälä, puh 040 515 3455,
elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, puh 040 747 7736

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 27.6.2022 päättänyt Tikka -hankkeen rahoituksesta. Hankkeella edistetään yritysten TKI toimintaa, synnytetään Jämsälle elinvoimaetua, linkitetään tutkimus- ja innovaatioekosysteemit elinvoimaedun rakentamiseen, selvitetään paperitehtaan hyödynnettävyys vihreän siirtymän TKI-konseptien pilotointiin sekä selvitetään innovaatiokasvatuksen käynnistämisen edellytykset Jämsässä.

Tikka -hankkeen projektipäällikkö Marja Salosen johdolla on selvitetty Jyväskylän yliopiston kemian laitoksen sekä Nanotiedekeskuksen kiinnostusta yhteistyöhön Jämsän uudistuvan teollisuuden kehittämiseen. Kemian laitos koordinoi kiertotalouden osaamiskeskittymää Center of Expertise for Circular Economy (CECE) joka on tutkimusorganisaatioiden ja yritysten verkosto ja yhdistää korkeatasoisen tutkimuksen ja yritysten tuotekehitykseen liittyvät haasteet.

Yhteistyön tuloksena on syntynyt hankesuunnitelma ja rahoitushakemus ”Lisääarvoa Keski-Suomen luonnosta” -yhteistyöhankeelle.

Hanketiedot:

Toteutusaika: 1.6.2023 – 30.6.2026

Budjetti: 1,4 milj.€, josta Jämsän osuus 227 000 €, josta tuki 80 % ja omarahoitus 20 %

Hankkeen hakija: Jyväskylän Yliopisto

Yhteyshenkilö: Varpu Marjomäki, professori, Kemian laitoksen varajohtaja

Ryhmähanke: Jyväskylän yliopisto ja Jämsän kaupunki

Rahasto: JTF-haku elinvoiman, TKI-toiminnan ja ilmastotyön hankkeille Keski-Suomessa. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitus Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman toimintalinja 7

Kiertotalouden yksi painopiste on biomassojen hyödyntäminen, arvoaineiden eristys ja jalostus. Luonnon raaka-aineista saatavien arvoaineiden analytiikan ja arvoaineiden talteenottomenetelmien kehittäminen palvelee uusiutuvan teollisuuden prosessien kestäväää kehittämistä ja tuo uusia ratkaisuita jalostavien yritysten tuotteisiin ja niiden ominaisuuksiin. Uusiutuvan teollisuuden kriittinen menestystekijä on kemian alan huippuosaaminen.

Toiminnassa etsitään uusia käyttömuotoja turvetuotannon ja metsäteollisuuden infrastruktuureille, sekä hukkamaiden käyttöön ja perinteisen maatalouden rinnalle. Hankesuunnitelmassa on huomioitu maakunnan älykkään erikoistumisen strategian kehittämispotentiaali, erityisesti vihreän talouden ja teknologian uudet ratkaisut ja niiden mukanaan tuomat uudet liiketoimintamahdollisuudet ja työpaikat.

Hankkeessa selvitetään paikallisen koulutuksen kehittämistä, päämääränä osaajien kouluttaminen kestävän viljelyn ja bioaktiivisten aineiden tuotantoon ja jalostukseen. Hankkeen tavoitteena on myös yhteyksien luominen yliopiston tutkimusryhmien, asiantuntijaverkostojen ja paikallisten toimijoiden (yritykset, maa/metsätalousyrittäjät) kesken, ja samalla luoda yliopistolle parempaa ymmärrystä yritysten tarpeista ja toimintaympäristöistä. Hankkeessa tavoitellaan sivu- ja pääelinkeinon kehittämistä paikallisille maan- ja metsänomistajille, ja kasvupotentiaalia omaavan liiketoiminnan mahdollistamista alueelle.

Hankkeen johtajana toimii Varpu Marjomäki, Professor in Cell and Molecular Biology, Vice-Head University of Jyväskylä, Department of Biological and Environmental Science/Nanoscience center.

Hanketta on valmisteltu yhteistyössä Jyväskylän yliopiston, Jämsän kaupungin elinvoimatoimen ja Gadian kanssa. Jämsän puolelta hanketta on valmisteltu Marja Salosen, Visa Törmälän, Marko Leppäsen ja Anna-Liisa Juurisen kanssa. Suunnittelussa on huomioitu käynnissä olevien hankkeiden asemoituminen ja rajapinnat, päällekkäisiä toimia ei ole Tikka - hankkeen tai muiden hankkeiden kanssa. Hankkeen valmistelun aikana on tutustuttu Jämsän toimintaympäristöön ja yritysten tarpeita on kuultu mm. Jyväskylän yliopiston tutkijoiden vierailun yhteydessä Jämsässä.

Hankkeessa tarvitaan aidosti eri hankkeen toimijoiden komplementaarista asiantuntemusta ja resursseja. Yhteistyöhankkeen roolijako on suunniteltu seuraavaksi: JYU-tiimillä on asiantuntemusta, taustaosaamista ja kokemusta kasvien ja mikrobien lisäarvoaineiden tutkimuksesta, markkinaselvityksistä sekä laboratorioskaalan resurssit. Jämsän kaupungilla on tietoa alueen toimijoista, toimintapotentiaalista ja tarpeista. Jämsän Gradialla on sekä puutarha-alan koulutusta että halua osallistua kasvatuskokeiluihin mm kehittää edelleen vertikaaliviljelyn ratkaisuja. Jämsänkosken yksiköllä on laboratorioalan koulutustilat, joiden käyttöä halutaan jatkaa hankkeessa tuomalla analyysipalveluja lähemmäksi Jämsää tukemaan yritysten tuotekehitystä, kestävää toimintaa huomioiden mm. Kaipolaan sijoittautuvien yritysten, elintarviketeollisuuden ja muiden analytiikka ja laboratoriotarpeita. Lähellä tuotetut analytiikkapalvelut voivat olla myös vetovoimatekijä yrityksille.

Jämsän kaupungin elinvoimatoimelle on suunniteltu keskeinen rooli hankkeen suunnittelussa, toteutuksessa ja sen koordinoinnissa, yritysten sitouttamisessa kehittämiseen hankkeen aikana ja tulosten jalkauttamisessa sekä kehitettyjen toimintamallien ja syntyneiden verkostojen hyödyntämisessä hankkeen jälkeen. Yrityksiä ohjataan omaan ja verkostoituneeseen tuote- ja palvelukehittämiseen. Erityisesti painotetaan uudistuvaa teollisuutta ja siellä uusiutuvien luonnonvarojen kestävään ja ympäristöä ei-kuormittaviin ratkaisuihin.

Hankkeelle olisi tarkoitus palkata Jämsän kaupungille projektikoordinaattori/ hankeasiantuntija. Työskentelyjakso olisi 1.6.2023 – 30.6.2026 työosuudella 75%.

Hankkeen rahoituksen hakeminen edellyttää sitoutumista sopimukseen ryhmähankkeen toteuttamisesta ja hankkeen omarahoitusosuuden kattamiseen.

Jämsän työpaketin osuus hankkeesta on seuraava:

Vuosi	2023	2024	2025	2026	yhteensä
Kustannukset (€)	43 000	74 000	74 000	36 000	227 000
rahoitus 80 % (€)	34400	59200	59200	28800	181600
omarahoitus 20 % (€)	8600	14800	14800	7200	45400

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö § 24: Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus päättää osallistua Lisäarvoa Keski-Suomen luonnosta ryhmähankkeeseen, hyväksyy sopimuksen ryhmähankkeen toteuttamisesta ja myöntää hankkeelle vuosille 2023 - 2026 yhteensä 45 400 € omarahoitusosuuden.

Hanketta toteutetaan elinvoimatoimesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lotta Ahola ja Ulla Patronen ilmoittivat olevansa esteellisiä eivätkä olleet läsnä asian käsittelyn aikana (yhteisöjäävi).